

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

naziv **DAJANJE OČESNIH MAZIL**

koda **19.02**

Ključne besede: **očesna mazila, medicinska sestra, toaleta očesa**

Namen aktivnosti: **Preventivni, terapevtski**

Potrebni pripomočki:

Predvideni čas izvajanja protokola (aktivnosti):
10-20 minut (odrasli)
10-30 minut (otroci)

Skrbnik protokola aktivnosti zdravstvene in babiške nege:

Sekcija MS in ZT v oftalmologiji

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti: **1-2**

odgovorna oseba protokola: **Bernarda Mrzelj**

omejitve, pripombe

Aktivnost ZBN lahko izvede:	bolničar	NE
	tehniki zdravstvene nege	DA
	diplomirana medicinska sestra	DA
	diplomirana babica	DA

- sterilna fiziološka raztopina s kapalko
- nesterilne rokavice brez pudra
- sterilni tamponi
- sterilne vatirane palčke
- predpisana očesna mazila
- sterilni očesni tamponi
- samolepilni pritrditveni trak

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

Izvedba aktivnosti zdravstvene nege:

1.	Preverimo naročilo zdravnika.
2.	Pacienta vprašamo o prisotnosti alergičnih reakcij na zdravila.
3.	Razkužimo roke.
4.	Postopek pacientu razložimo.
5.	Pacienta namestimo v primeren položaj (leže ali sede).
6.	Razkužimo roke in oblečemo zaščitne rokavice.
7.	Opravimo toaleta očesa, če je to potrebno.
8.	S tamponom rahlo povlečemo spodnjo veko navzdol proti ličnici. Pacient pogleda navzgor.
9.	Mazilo držimo na konici tube v bližini očesa in stisnemo majhno količino mazila v veznično vrečko, od notranjega očesnega kota proti zunanjemu očesnemu kotu.
10.	Ko apliciramo mazilo, držimo spodnjo veko navzdol, da se mazilo topi. Pacienta prosimo, da nežno zapre oko.
11.	S tamponom obrišemo preostanek mazila od notranjega proti zunanjemu očesnemu kotu.

opombe:

<i>Pravilo 10p: predpisano zdravilo, prava količina, ob pravem času, na predpisan način, pravemu pacientu, v pravo oko, v pravih okoliščinah, s pravimi navodili pacientu in njegovo pravico da zdravilo zavrne, prava ocena učinka zdravila, pravilno dokumentirati</i>
<i>Zagotavljamo varen postopek.</i>
<i>Preprečimo okužbo</i>
<i>Pacienta informiramo.</i>
<i>Če sedi, naj glavo nagne nazaj.</i>
<i>Preprečimo prenos okužbe</i>
<i>Toaleta očesa opravimo, če so trepalnice zlepljene zaradi izcedka ali mazila. Če je potrebno narediti toaleta na obeh očeh, to opravimo ločeno, vsako oko posebej s sterilnimi pripomočki. Fiziološko raztopino nakapamo v oko (namočimo kožo vek in oko). S sterilnimi tamponi brišemo od notranjega očesnega kota proti zunanjemu kotu (izognemo se prenosu morebitnega infekta skozi punktum- solzna luknjica - vhod v solzni kanalček. Paziti moramo, da ne poškodujemo roženice. Čistimo z enkratnimi potezami, potem tampon zavržemo. Običajno za toaleta enega očesa zadostuje 4-6 tamponov. Snamemo in odvržemo rokavice in razkužimo roke.</i>
<i>Omogočimo aplikacijo mazila. Pri otrocih in dojenčkih ločimo veki tako, da s palcem povlečemo spodnjo veko in kazalcem zgornjo veko – ne pritiskamo na oko, ampak na kosti.</i>
<i>Preprečimo okužbo aplikatorja. Ne dotikamo se vek, trepalnic ali površine očesa. Če kontaminiramo mazilo, ga zavržemo. Praviloma za vsakega pacienta uporabljamo svoje mazilo. Količina mazila, ki zadostuje je do 1cm.</i>
<i>Tako zagotovimo enakomerno porazdelitev mazila po površini očesa.</i>
<i>Ne pritiskamo na veki in ne drgnemo očesa.</i>

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

12.	Če ima pacient predpisane očesne kapljice in mazila istočasno, kapljice vedno apliciramo vsaj 5 minut pred mazilom.	<i>Omogočimo absorbcijo.</i>
13.	Pacienta opozorimo, da bo nekaj časa (do 10 minut) videl megleno.	<i>Po površini roženice se naredi masten film.</i>
14.	Opazujemo neželene lokalne in sistemske učinke mazil.	<i>Izvajalec postopka in pacient mora poznati stranske učinke zdravila.</i>
15.	Če je predpisano, oko pokrijemo z očesnim tamponom.	<i>Pacient zapre obe očesi, namestimo očesni tampon in ga prilepimo.</i>
16.	Datiramo novo odprta mazila.	<i>Glede uporabnosti in shranjevanja odprtih mazil upoštevamo navodila proizvajalca.</i>
17.	Razkužimo roke.	<i>Preprečujemo okužbe.</i>
18.	Poseg dokumentiramo v dokumentacijo zdravstvene nege	<i>Zagotovimo kontinuiteto in pretok informacij med člani tima</i>

Opombe, omejitve protokola:

- Študentje, dijaki in pripravniki lahko postopek izvajajo pod nadzorom mentorja
- Zaščitne rokavice uporabljamo samo kadar je potrebna toaleta očesa in kadar obstaja nevarnost za prenos okužbe.
- Kadar dajemo mazila dojenčkom, malim otrokom ali vedenjsko prizadetim pacientom sta za izvajanje postopka potrebni vsaj dve osebi.

Temeljna literatura:

- Ophthalmic Procedures in the Office and Clinic, 3rd Edition. San Francisco. American Society of Ophthalmic Registered Nurses; 2011: 62-8.
- Stein AH, Stein RM, Freeman MI. The Ophthalmic Assistant. Philadelphia: Elsevier Mosby; 2006: 135-6.
- Pudner R. Nursing The Surgical Patient, 3rd ed. Elsevier Limited; 2010: 171-3.
- Shaw EM, Lee A, Stollery R. Ophthalmic Nursing, 4th ed. Oxford: Wiley-Blackwell; 2010: 32-40.
- Marsden J. An Evidence Base for Ophthalmic Nursing Practice. West Sussex: Wiley; 2007: 161-3.
- Nendl T. Dajanje očesne terapije. Standardi postopkov in posegov v ZN očesnega pacienta. Ljubljana: UKC Ljubljana, Očesna klinika; 2007.
- Watkinson S, Seewoodhary R. Administering eye medications. Nursing standard; 2008: 22 (18): 42-8. Dostopno na: <http://nursingstandard.rcnpublishing.co.uk/archive/article-administering-eye-medications> (25.4.2013).

	organ, ki izdaja sklep o ustreznosti:	številka sklepa:	datum:	odgovorna oseba:
	sklep skrnika nacionalnega protokola Sekcija MS in Zt v oftalmologiji	3/1/2014	04.04.2014	<i>Bernarda Mrzel</i>
I. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Delovna skupina za nacionalne protokole ZBN	03/14	06.04.2014	<i>Majda Oštir</i>
II. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Upravni odbor Zbornice Zveze	01/K27	14.12.2014	<i>Darinka Klemenc</i>
III. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego pri MZ	05a/96-2015	14.01.2015	<i>Zdenka Kramar</i>

Dokument objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze dne **02.02.2015**

Nacionalni protokol se uporablja najmanj do: **01.02.2017**